Zarządzenie Nr 85/2019
Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica
z dnia 12 września 2019 roku

w sprawie zatwierdzenia „Procedury postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wystąpienia awarii wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie Gminy Stopnica"

Na podstawie art. 33, ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 ze zm.), oraz art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1437) zarządzam co następuje:

§ 1.

Zatwierdzam „Procedurę postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz wystąpienia awarii wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie Gminy Stopnica", która stanowi załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ
Ryszard Zych

Załącznik

Do Zarządzenia Nr 85/2019

Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica

Z dnia 12 września 2019 r.

PROCEDURA

POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POGORSZENIA SIĘ JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI ORAZ WYSTĄPIENIA AWARII WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNYCH NA TERENIE GMINY STOPNICA

Spis treści:

1. CEL PROCEDURY
2. PODSTAWY PRAWNE
3. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POGORSZENIA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI
   3,1. OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOZYCIA
   3.2. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY
   3.3. OCENA PRZYDATNOŚCI WODY PROWADZONA W RAMACH KONTROLI WEWNĘTRZNEJ
   3.4. ZGŁOSZENIA AWARII
   3.5. ZASADY POSTĘPOWANIA
   3.6. ZAPEWNIENIE AWARYJNYCH ŹRÓDEŁ DOSTAWY WODY
   3.7. SPOSÓB I ZASADY INFORMACJI O ODWOŁANIU ZAGROŻENIA SPOWODOWANEGO SKAŻONĄ WODĄ W SIECI WODOCIĄGOWEJ
4. SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA AWARII SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ
   4.1 . OPIS POSTĘPOWANIA - AWARIA SIECI WODOCIĄGOWEJ
   4.2. OPIS POSTĘPOWANIA - AWARIA SIECI KANALIZACYJNEJ

Gmina Stopnica prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jako ***zadanie własne.***
Przedmiot działalności Gminy stanowi:

1. *w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę: ujmowanie i dostarczanie wody usługobiorcom, z którymi zawarto umowy, za pomocą urządzeń wodociągowych,*
2. *w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków: odprowadzanie ścieków dostarczonych przez usługobiorców, za pomocą urządzeń kanalizacyjnych do oczyszczalni ścieków oraz ich oczyszczanie*

1. CEL PROCEDURY

Przedmiotem niniejszej procedury jest określenie wymaganych standardów organizacyjno-technicznych związanych z szybkim i skutecznym sposobem eliminowania zagrożeń zdrowia i życia ludzi powstałych na skutek pogorszenia się jakości wody dostarczanej siecią wodociągową oraz z wystąpieniem i usuwaniem awarii urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych na terenie Miasta i Gminy Stopnica.

Zakres procedury obejmuje działania podejmowane przez Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica w porozumieniu z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju i innymi służbami.

Celem niniejszej procedury jest zapewnienie sprawności urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych przez Referat Gospodarki Komunalnej w Stopnicy.

Procedura związana z eliminacją zagrożeń zdrowia i życia powstałych na skutek pogorszenia jakości wody i z usuwaniem awarii oraz zapewnia ciągłość dostaw odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, a także ochrony interesów odbiorcy usług.

2. PODSTAWY PRAWNE

System wodociągowo-kanalizacyjny uregulowany jest aktualnie obowiązującymi przepisami:

- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019, poz. 1437),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294 ze zm.)
- Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Miasta i Gminy Stopnica zatwierdzony Uchwałą Nr XXXIII/44/2018 Rady Miejskiej w Stopnicy z dnia 9 sierpnia 2018 r. (Dz. Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z 2018 r., poz. 2903) .

3. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POGORSZENIA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI

3.1 OCENA JAKOŚCI WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi powinna być bezpieczna dla zdrowia i życia człowieka. Źródła wody muszą być odpowiednio chronione i eksploatowane.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków Gmina Stopnica ma obowiązek zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem, a także zapewnić jakość wody zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3.2 NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawują:

- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju, w ramach nadzoru sanitarnego,
- Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica, w ramach sprawowania kontroli wewnętrznej

Prowadzona kontrola sanitarna zaopatrzenia ludności w wodę ma na celu zapewnienie Odbiorcom wody dobrej pod względem zdrowotnym, zapobieganie epidemiom i ogniskom chorób zakaźnych przenoszonych przez wodę, a także zapobieganie zatruciom i innym skutkom mogącym nastąpić w następstwie zanieczyszczenia wody substancjami chemicznymi.

Na podstawie badań próbek wody wykonanych przez laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju (PSSE) oraz zleconych przez Gminę akredytowanemu laboratorium chemicznemu, oceniana jest jakość wody ujmowanej, tłoczonej do sieci i dostarczanej odbiorcom. Miejsca poboru próbek wody uzgadniane są z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Busku-Zdroju (PPIS).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w licznie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących

potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia podstawowe wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w załącznikach do ww. rozporządzenia.

3.3. OCENA PRZYDATNOŚCI WODY PROWADZONA W RAMACH KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Ocena przydatności wody prowadzona przez gminę w ramach kontroli wewnętrznej obejmuje:

a. przeprowadzanie badań jakości wody:

- w zakresie dotyczącym, co najmniej parametrów objętych monitoringiem kontrolnym i monitoringiem przeglądowym, określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- z częstotliwością nie mniejszą niż określoną w załączniku do ww. rozporządzenia; w przypadku wystąpienia okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, a także w przypadku pogorszenia jej jakości, częstotliwość poboru próbek wody oraz zakres badań ustala się indywidualnie, w zależności od potrzeb;

b. pobieranie próbek wody w szczególności: w ujęciach wody, w miejscach wprowadzania wody do sieci wodociągowej, z sieci wodociągowej w miejscach równomiernie rozmieszczonych na całym obszarze zaopatrzenia w wodę;

c. ustalenie harmonogramu pobierania próbek wody do badań, w ramach częstotliwości, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Busku-Zdroju, tak, aby terminy badań przeprowadzanych przez PPIS i gminę były równomiernie rozłożone w czasie;

d. wykonanie lub wskazanie przez gminę stałych punktów czerpalnych reprezentatywnych dla danego wodociągu i służących do pobierania próbek wody;

e. przechowywanie wyników badań wody przez okres co najmniej 5 lat i przekazywanie ich na wniosek właściwego PPIS;

f. udostępnianie wszystkim zainteresowanym ostatnich wyników analiz jakości wody na stronie internetowej Gminy Stopnica;

g. niezwłoczne informowanie PPIS w Busku-Zdroju o pogorszeniu jakości wody w przypadku, kiedy woda nie odpowiada wymaganiom określonym w załącznikach do ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Stała kontrola jakości wody jest integralną częścią zadań Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica, zapewniającą odpowiednią jakość produkcji wody oraz eliminację jej wtórnego zanieczyszczenia w sieci dystrybucyjnej.

3.4 PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ O ZAISTNIAŁYCH AWARIACH ORAZ O POGORSZENIU JAKOŚCI WODY

Wśród potencjalnych przyczyn pogorszenia jakości wody należy wymienić:

- rozszczelnienie sieci wodociągowej,
- uszkodzenie zaworów zwrotnych,
- napływ wód gruntowych do studni głębinowych,
- zerwanie lustra wody w studni głębinowej,
- awarie i wymiany pomp głębinowych,
- awarie rurociągu tłocznego ze studni, zaczopowanie studni,
- skażenie wód głębinowych lub zbiorników wody oczyszczonej.

Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica przyjmuje zgłoszenia dotyczące nie tylko awarii sieci wodociągowo - kanalizacyjnej, ale również zgłoszenia dotyczące jakości wody, pod numerem telefonu: 41 3779219.

Informacje o stanie jakości wody mogą również wynikać ze zgłoszeń Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju, która prowadzi zewnętrzną kontrolę jakości wody.

3.5. ZASADY POSTĘPOWANIA

Jeśli jakość wody może stanowić potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego, tj .w przypadku uzyskania wyników badań wody wskazujących ponadnormatywny, nietypowy dla ocenianej wody wzrost wskaźników mikrobiologicznych, obecność pojedynczych bakterii chorobotwórczych lub niewielkie (niezagrażające zdrowiu) przekroczenia wskaźników wyszczególnionych w załączniku nr 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Referat Gospodarki Komunalnej dokonuje oceny powstałego zagrożenia i informuje kolejno o zaistniałym fakcie:

- Kierownika Referatu GK w Stopnicy,
- Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica,
- Przedszkole i inne Placówki Oświatowe,
- Ośrodek Zdrowia,

– Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju,
– Mieszkańców rejonu objętego zagrożeniem w sposób zwyczajowo przyjęty.

W celu poinformowania odbiorców wody o zagrożeniach związanych z pogorszeniem jakości wody lub z jej skażeniem, Kierownik Referatu lub osoba upoważniona, redaguje oficjalną informację, która jest podana do publicznej wiadomości poprzez:

- umieszczenie komunikatu na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica,
- wywieszenie komunikatu na tablicach informacji publicznej zlokalizowanych na terenie miasta, sołectwa,
- w inny sposób, np. poprzez urządzenia nagłaśniające.

Referat Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy w Stopnicy podejmuje następujące działania:

- ustalenie obszaru objętego zagrożeniem,
- niezwłoczną likwidację skutków zaistniałej sytuacji,
- podjęcie czynności naprawczych; ustalenie harmonogramu ich realizacji, dezynfekcję wody podchlorynem sodu, w ilościach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (po podaniu chloru na sieć wodociągową przeprowadza się badania zawartości wolnego chloru w wodzie, zarówno przy skażeniu miejscowym, jak i całkowitym),
- intensywne awaryjne płukanie sieci wodociągowej,
- przeprowadzenie badań kontrolnych jakości wody, których wynik decyduje o powtórzeniu lub zakończeniu działań,
- przekazanie wyników badań kontrolnych wody PPIS oraz władzom samorządowym.

3.6. ZAPEWNIENIE AWARYJNYCH ŹRÓDEŁ DOSTAW WODY

a. W celu zapewnienia awaryjnego zaopatrzenia w wodę podjęte zostaną następujące działania, w zależności od skali problemu:

dokonanie przełączeń w infrastrukturze technicznej na nieskażone źródła zasilania w wodę, zorganizowanie dostaw wody pitnej (beczkowozy, woda butelkowana), zorganizowanie dostaw wody do celów gospodarczych przy użyciu środków własnych, a w przypadku konieczności dostarczenia wody na znacznym obszarze, przy użyciu wozów straży pożarnej, wskazać nieodpłatne punkty poboru wody do celów gospodarczych.

b. W celu prawidłowego zorganizowania dostaw wody należy:

określić punkty dostaw dla poszczególnych części gminy, opracować i rozpowszechnić harmonogram awaryjnych dostaw wody, zapewnić środki transportu oraz ludzi do realizacji dostaw, udostępnić zastępczy punkt poboru wody na terenie Gminy.

Do transportu, gromadzenia i czerpania wody przeznaczonej do spożycia z zastępczych źródeł zaopatrzenia, należy korzystać tylko i wyłącznie z cystern przeznaczonych do wody pitnej. Cysterny te powinny być wyposażone w stosowny kran czerpalny, zabezpieczony przed skażeniem oraz właz do napełniania zbiornika zabezpieczony przed dostępem osób nieupoważnionych oraz możliwość bezpiecznego opróżniania i czyszczenia oraz nie dopuszczenia do wtórnego skażenia wody.

3.7. SPOSÓB I ZASADY INFORMACJI O ODWOŁANIU ZAGROŻENIA SPOWODOWANEGO SKAŻONĄ WODĄ W SIECI WODOCIĄGOWEJ

Po otrzymaniu pozytywnych (dopuszczających do spożycia) wyników badań próbek wody i otrzymaniu akceptacji przez PPIS w Busku-Zdroju, obowiązkiem Gminy Stopnica jest poinformowanie odbiorców o odwołaniu niebezpieczeństwa związanego z występującym skażeniem wody i zamieszczenie komunikatów o pozytywnej ocenie przydatności wody do spożycia przez ludzi w identyczny sposób, jak przekazywane zostały informacje o skażeniu wody.

4. SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA AWARII SIECI WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ

4.1. *Opis postępowania - awaria sieci wodociągowej*

Gmina Stopnica wykonuje we własnym zakresie prace związane z obsługą ujęć wody, sieci wodociągowej, w tym z usuwaniem awarii.
Do usuwania awarii angażowani są pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica.
W przypadku wystąpienia braku możliwości usunięcia awarii, ze względu na brak odpowiedniego oprzyrządowania, Gmina zleca usunięcie awarii wykwalifikowanej firmie zewnętrznej.

Postępowanie:

- Przyjęcie zgłoszenia telefonicznego przez upoważnionego pracownika o wystąpieniu awarii, odnotowanie w rejestrze zgłoszeń miejsca awarii, dokładnego adresu (w tym danych osoby dokonującej zgłoszenia).
- Wyjazd operatora pod wskazany przez zgłaszającego adres, na miejsce, w którym odnotowano awarię, w celu wstrzymania niekontrolowanego wycieku wody i zabezpieczenia terenu.

Lokalizacja awarii

Przeprowadzenie wizji lokalnej na miejscu awarii w celu określenia rodzaju awarii, na jakim terenie wystąpiła awaria (prywatnym, gminnym, innym) oraz określenia typu i średnicy uszkodzonego odcinka. Sprawdzenie na mapach, jakie media zostały umieszczone w pobliżu sieci.

Sposób usunięcia awarii

a. Powiadomienie Kierownika Referatu GK o wystąpieniu awarii z podaniem miejscowości i typu uszkodzenia oraz wstępnego określenia robót, jakie należy wykonać w celu przywrócenia dostawy wody;
b. Kierownik powiadamia o zaistnieniu awarii i przerwie w dostawie wody z określeniem obszaru objętego brakiem dostawy wody kolejno:
   - Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica,
   - Przedszkole, inne Placówki Oświatowe i Ośrodek Zdrowia
   - Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku-Zdroju
   - Mieszkańców rejonu objętego awarią poprzez informację na stronie internetowej Gminy;
c. Inspektor ds. Gospodarki Komunalnej sporządza protokół konieczności z określeniem materiałów potrzebnych do usunięcia awarii, oraz wstępnych kosztów naprawy oraz wskazuje, kto będzie usuwał awarię;
d. Inspektor ds. Gospodarki Komunalnej, po uzgodnieniu z Kierownikiem Referatu, wydaje dyspozycję pracownikom dotyczącą usunięcia awarii, zgromadzenie odpowiedniego sprzętu i przystąpienie do prac związanych z awarią;
e. Gmina wskazuje mieszkańcom miejsca zastępczych punktów poboru wody do celów sanitarnych;
f. Wykonanie wykopu, weryfikacja uszkodzonego odcinka w celu dostarczenia odpowiedniego materiału do usunięcia awarii. Wykop otwarty dla przewodów sieci wodociągowych, należy wykonywać zgodnie z PN-B-10736, stateczność wykopu powinien być zabezpieczona poprzez:

   - zastosowanie odpowiedniego oszalowania jego ścian, utrzymanie odpowiedniego nachylenia skarp wykopów nie szalowanych. Dopuszcza się niestosowanie oszalowania wykopów o głębokości w gruntach spoistych zwartych do 2 m; w pozostałych gruntach do 1 m. Wydobywany grunt powinien być składowany po jednej stronie wykopu

lub być wywieziony na odkład. Podczas montażu przewodu wykop powinien być odwodniony,

g. Demontaż uszkodzonego odcinka,
h. Dostarczenie materiałów naprawczych,
i. Wykonanie prac związanych z usunięciem awarii,
j. Przeprowadzenie próby szczelności naprawionego odcinka,
k. Zasypanie wykopu i przywrócenie do stanu poprzedniego,
l. Wykonanie płukania sieci wodą naprawionego odcinka,
m. Przywrócenie dostawy wody do odbiorców,
n. Sporządzenie protokołu wykonania prac związanych z usunięciem awarii,
o. Wszelkie prace związane z usunięciem awarii powinny być bezwzględnie wykonane zgonie z warunkami BHP.

4.2 Opis postępowania w przypadku wystąpienia awarii sieci kanalizacyjnej

Gmina Stopnica prace związane z obsługą Oczyszczalni Ścieków, sieci kanalizacyjnych, w tym usuwanie awarii, wykonuje we własnym zakresie.
Do usuwania awarii angażowani są pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Stopnica.
W przypadku wystąpienia braku możliwości usunięcia awarii, ze względu na brak odpowiedniego oprzyrządowania, Gmina zleca usunięcie awarii wykwalifikowanej firmie zewnętrznej.

Postępowanie:

Przyjęcie zgłoszenia telefonicznego o wystąpieniu awarii przez pracownika, odnotowanie w rejestrze zgłoszeń miejsca awarii, dokładnego adresu, (w tym danych osoby dokonującej zgłoszenia), wyjazd brygady na miejsce awarii.

Lokalizacja awarii

Przeprowadzenie wizji lokalnej na miejscu awarii w celu określenia rodzaju awarii, na jakim terenie wystąpiła awaria (prywatnym, gminnym, innym) oraz określenie typu i średnicy uszkodzonego odcinka Sprawdzenie na mapach, jakie media zostały umieszczone w pobliżu sieci.

Sposób usunięcia awarii

a. Powiadomienie Inspektora ds. Gospodarki Komunalnej o wystąpieniu awarii sieci kanalizacyjnej z podaniem miejscowości, typu uszkodzenia oraz wstępnego określenia robót, jakie należy wykonać w celu przywrócenia sprawności;

b. Inspektor ds. Gospodarki Komunalnej sporządza protokół konieczności z określeniem urządzeń, jakich należy użyć w celu przywrócenia drożności kanalizacji oraz określa, kto będzie usuwał awarię;
c. Inspektor ds. Gospodarki Komunalnej wydaje dyspozycję pracownikom Referatu o przystąpieniu do usunięcia awarii, gdy istnieje możliwość techniczna usunięcia przez pracowników;
d. W przypadku braku możliwości usunięcia awarii przy udziale pracowników i sprzętu Referatu Gospodarki Komunalnej, usunięcie awarii zlecone zostaje firmie zewnętrznej;
e. Po usunięciu awarii zostaje spisany protokół robót związanych z usunięciem awarii.